

In de tweede helft van 2024 zijn negen aanmeldingen gedaan bij de regionale experttafel van Holland Rijnland (RET HR). Hiervan zijn er vier besproken bij deze tafel. De andere aanmeldingen zijn via een groot overleg, zorgbemiddeling of telefonisch consult behandeld. Ondanks het beperkte aantal aanmeldingen, zijn het roerige tijden geweest. De twee processen van opschaling zoals genoemd in het vorige halfjaarrapport, zijn vervolgd. Een terugblik op het afgelopen half jaar, een analyse van knelpunten en kansen en een vooruitblik naar 2025 volgen hierna.

Terugblik

Het is geenszins een rustig half jaar geweest. Voor twee jeugdigen is het tot op heden niet gelukt om een verblijfsplek te vinden of te creëren die voldoende aansluit bij wat zij nodig hebben. Vele overleggen in allerhande samenstellingen verder, is in beide processen hetzelfde verloop zichtbaar. Allereerst is te zien en voelen dat er betrokkenheid is: vanuit de afgevaardigden van zorgaanbieders, van gemeenten, van het inkoop- en contractbureau en vanuit de verwijzers. Deze betrokkenheid is zichtbaar op het niveau van de uitvoering, dat van management en directie en op de laag van beleid en bestuur (inclusief wethouders). Vervolgens leidt deze betrokkenheid tot een wil en erkenning van de noodzaak om te doen wat er moet gebeuren. Echter daarna stagneert het proces. Dan blijkt dat de complexiteit van de problematiek van de betreffende jeugdige inclusief de daarbij horende risico's, gecombineerd met de personele en materiële (huisvesting) krapte en de financiële onzekerheid, ertoe leidt dat er niet een concreet plan mét oplossing komt voor beide jongeren. Waar een doorbraak enkele keren dichtbij geweest is, is deze vooralsnog uitgebleven. De vraag wie de doorbraak kan en mag forceren is niet duidelijk te beantwoorden en dit is onderwerp van gesprek in het kader van de doorontwikkeling van de RET. Op het moment van schrijven dienen zich weer mogelijkheden voor een doorbraak aan. De hoop is dat in volgende verslaglegging mooie bevindingen gedeeld kunnen worden.

Voor meer recente aanmeldingen is het wel vrij snel gelukt om tot een passend zorgaanbod te komen. Hierbij is enkele keren een plan tot stand gekomen vanuit een samenwerking tussen zorgaanbieders. Hierbij leverden enkele zorgaanbieders een deel van de zorg zoals geadviseerd in het advies van de RET, zodat er in gezamenlijkheid een compleet aanbod gedaan kon worden. Ook is er enkele keren uitgeweken naar niet gecontracteerd aanbod (voor dagbesteding en verblijf). Dit was nodig omdat de hulp eerder beschikbaar moest zijn dan de gecontracteerde aanbieders konden realiseren. De vraag hoe vragen toch beantwoord kunnen worden binnen het gecontracteerde aanbod, is onderwerp van gesprek met de collega's van de Serviceorganisatie Zorg.

Zichtbaar is dat zorgaanbieders zelf ook de weg naar de regionale experttafel weten te vinden. Vaak wordt er eerst gebeld naar de zorgbemiddeling en wordt later, als dit niet voldoende is, overgegaan tot aanmelding. Meestal is er sprake van een situatie waarin er al diverse vormen van behandeling zijn aangeboden aan het kind of gezin, maar waarbij de ontwikkelingen nog niet naar tevredenheid tot stand gekomen zijn. Tijdens deze consulten blijkt vaak dat er nog iets anders nodig is, naast het zorgaanbod van de betrokken zorgaanbieder. Te denken valt aan praktische ondersteuning, gezinsopname of een (tijdelijk) verblijf elders van één of meerdere gezinsleden. Hierbij valt op dat de behandelaren zich sterk betrokken voelen bij het kind en gezin, dat zij veel tijd en energie steken in het aanbieden en eventueel aanpassen van de behandeling en daarbij ook kritisch evalueren over de voortgang. Men houdt vast en vol en wil het gezin niet loslaten.

Knelpunten

Net als in andere regio's, treedt in Holland Rijnland met enige regelmaat de vraag op in de categorie "wie moet dat betalen?". Hierbij dient dan een keuze gemaakt te worden tussen "jeugdhulp", "(verlengde) jeugdhulp", "WMO", "WLZ" of "onderwijs". De roep om duidelijk beleid dat antwoord geeft op deze vragen, is gehoord in Holland Rijnland. Zowel wat betreft de grijze gebieden tussen jeugdhulp en onderwijs als tussen jeugdhulp en WMO is bekend dat er gewerkt wordt aan duidelijk beleid. Dit wordt met belangstelling tegemoet gezien.

Een onderwerp dat ook leidt tot hoofdbrekens bij meerdere personen en instanties, is de financiële situatie. De nood om te bezuinigen is onverminderd hoog terwijl de kosten voor jeugdhulp dat ook zijn. De Buiten Budgettaire Regeling (BBR) zou zowel tot lagere kosten als tot een eenvoudiger procedure moeten leiden. Hierin is nog veel werk te doen. Er vindt hierbij ook overleg plaats over de vraag welke vraagstukken belegd kunnen worden bij de BBR en welke meer bij de RET thuishoren.

Een ander knelpunt is de samenwerking tussen "onderwijs" en "jeugdhulp". Hierbij treden naast financiële discussies, vraagstukken op over de vraag wat het kind nodig heeft en wie daarvoor verantwoordelijk is. Niet bij uitzondering wordt vanuit de school, het Samenwerkingsverband of leerplicht gesteld dat zorg voorliggend is ten opzichte van onderwijs, terwijl de verwijzer en/of het gezin het daar niet mee eens zijn. Zij beroepen zich op het recht op onderwijs terwijl vanuit het onderwijs (tijdelijk) geen mogelijkheden meer gezien worden vanuit de ontwikkeling van het kind. De vraag waar het kind terecht kan als hij of zij niet meer op school mag komen, is vaak moeilijk te beantwoorden. Immers waar stopt de inspanningsplicht van een school om onderwijs aan te bieden en waar begint de plicht van de jeugdhulp om zich te bekommeren om het kind? Hoeveel onderwijs is mogelijk en hoeveel zorg is daarbij nodig? En: waar is er plek, in plaats van een lange wachtlijst? Wie doet hierbij wat? Langer durende onduidelijkheid over deze vragen kan een flinke druk leggen op de samenwerkingsrelatie tussen "onderwijs" en "jeugdhulp" én verhoogt het risico dat het kind langdurig thuis komt te zitten. Een speerpunt voor de regionale experttafel is het intensiveren van de samenwerking met de Samenwerkingsverbanden en het Regionaal Bureau Leerrecht. Afgesproken is dat er altijd een vertegenwoordiger vanuit het onderwijs aansluit bij een bespreking bij de tafel.

Kansen

Het kernteam van de RET heeft bij de gemeenten en de Serviceorganisatie Zorg kenbaar gemaakt dat het voor een aantal kinderen moeilijk is om tot duurzame oplossingen te komen. Het verdelen en beleggen van de verantwoordelijkheden komt moeizaam van de grond en er zijn

onduidelijkheden over taken en rollen. Het kernteam van de RET (voorzitter, gedragswetenschapper en zorgbemiddelaar) blijft “leuren” bij zorgaanbieders om te komen tot een oplossing. Door de vraag nergens te beleggen, blijft het vraagstuk liggen bij het kernteam van de RET. Dit signaal is opgepakt en nu onderwerp van gesprek tussen betreffende beleidsmedewerkers, contractmanagers en kernteam. Hierbij wordt tot doel gesteld om in samenwerking met de zorgaanbieders te komen tot gezamenlijk gedragen afspraken over de gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid om te komen tot oplossingen voor alle kinderen, hoe moeilijk ook.

Andersom wordt vanuit de regio ook een beroep gedaan op het kernteam van de RET waar het gaat om de ontwikkeling van nieuw zorgaanbod, al dan niet in het kader van de afbouw van de gesloten jeugdzorg. Hierbij is de vraag om informatie aan te leveren over de hulpvraag van kinderen die nu nog niet voldoende terecht kunnen in het gecontracteerde, bestaande zorgaanbod. De regio neemt deze informatie in acht bij het maken van keuzes ten aanzien van de ontwikkeling van nieuw zorgaanbod. De eerste initiatieven hieromtrent zijn in ontwikkeling.

De komende tijd staat in het teken van de ontwikkelagenda voor de regionale experttafel, met alle daarbij aangesloten organisaties en collega's. In verbinding met elkaar, voor de kinderen die graag de boot instappen in plaats van dat zij er buiten vallen!